

Sądownictwo pokoju

Rozwiązania zagraniczne

z perspektywy krajowej

red. Piotr Mostowik, Andrzej Pogłódek

RECENZENCI *dr hab. Grzegorz Pastuszko, prof. UR*
dr hab. Jan Podkowiak

REDAKCJA JĘZYKOWA *Lexeme (Magdalena Żmudziak, Ewelina Szczupak)*

PROJEKT OKŁADKI, SKŁAD, ŁAMANIE *4idea*

Na okładce wykorzystano reprodukcję obrazu *English Georgian dandies at Bow Street magistrate's court* autorstwa Isaaca Roberta i George'a Cruikshanka

Copyright © by Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2022

ISBN 978-83-67149-04-4

WYDAWNICTWO INSTYTUTU WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

ul. Krakowskie Przedmieście 25, 00-071 Warszawa

SEKRETARIAT tel.: (22) 464 92 24, fax: (22) 464 92 23, e-mail: wydawnictwo@iws.gov.pl

DRUK, OPRAWA „Elpil”, ul. Artyleryjska 11, 08-110 Siedlce

Spis treści

Uwagi wstępne / 9

CZĘŚĆ PIERWSZA

PAŃSTWA EUROPY KONTYNENTALNEJ

- I. *Dr hab. Jarosław Szymanek, prof. ucz.*
Instytucja sędziego pokoju w Belgii / 17
- II. *Dr hab. Marta Osuchowska, prof. ucz.*
Instytucja sędziego pokoju w Hiszpanii / 37
- III. *Dr hab. Marta Osuchowska, prof. ucz.*
Sądy pokoju w portugalskim systemie sądownictwa / 59
- IV. *Dr Andrzej Pogłódek*
Instytucja sędziego pokoju w Federacji Rosyjskiej / 75
- V. *Dr hab. Ewa Tuora-Schwierskott, prof. ucz.*
Status prawny sędziego pokoju w Szwajcarii / 103
- VI. *Dr Katarzyna Jachimowicz*
Instytucja sędziego pokoju we Włoszech – status prawny,
tryb wyboru i uprawnienia / 115
- VII. *Dr Marcin Łukaszewski*
Instytucja sędziego pokoju w europejskich mikropaństwach
(Andora, Liechtenstein, Malta, Monako, San Marino) / 127

CZĘŚĆ DRUGA

SYSTEMY COMMON LAW

- VIII. *Dr Justyna Eska-Mikołajewska*
Instytucja sędziego pokoju w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii (Anglii, Walii i Szkocji) i Irlandii Północnej / 173
- IX. *Dr Justyna Eska-Mikołajewska*
Instytucja sędziego pokoju na Gibraltarze / 197
- X. *Dr Justyna Eska-Mikołajewska*
Instytucja sędziego pokoju na Wyspie Man / 211
- XI. *Dr Justyna Eska-Mikołajewska*
Instytucja sędziego pokoju na Wyspach Normandzkich / 225

CZĘŚĆ TRZECIA

PERSPEKTYWA KRAJOWA

- XII. *Dr hab. Izabela Lewandowska-Malec, prof. ucz.*
Sądy pokoju na ziemiach polskich – tradycje instytucji / 251
- XIII. *Dr hab. Artur Ławniczak, prof. ucz.*
Słuszność prawa a uspołecznienie wymiaru sprawiedliwości / 277
- XIV. *Dr hab. Bartosz Majchrzak, prof. ucz.*
Argumenty konstytucyjne uzasadniające ustanowienie sądów pokoju w Polsce / 293
- XV. *Dr hab. Jarosław Szymanek, prof. ucz.*
Kwestia wprowadzenia do polskiego porządku prawnego instytucji sędziego (sądu) pokoju / 307
- XVI. *Dr Agnieszka Wedeł-Domaradzka*
Sądy pokoju z perspektywy standardów międzynarodowych ze szczególnym uwzględnieniem dorobku Rady Europy / 331

**ANEKS
MATERIAŁY****I. Akty normatywne / 357**

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 marca 1921 r.
(wyciąg) / 357
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 kwietnia 1935 r.
(wyciąg) / 359
3. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 lutego 1928 r.
Prawo o ustroju sądów powszechnych (wyciąg) / 361
4. Ustawa z dnia 9 kwietnia 1938 r. o zniesieniu instytutacji
sądów przysięgłych i sędziów pokoju (wyciąg) / 362
5. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. / 362

**II. Debata polityczna oraz projekty ustaw
(w ujęciu chronologicznym) / 367**

1. Propozycje wprowadzenia sędziów pokoju ogłoszone
pod auspicjami Kukiz'15 / 367
2. Założenia projektu ustawy powstałego pod auspicjami
Koalicyjnego Klubu Parlamentarnego Lewicy (4 listopada 2021 r.,
druk sejmowy nr 1763) / 372
3. Założenia projektu ustawy o obywatelskich sędziach
handlowych powstałego pod auspicjami Klubu Parlamentarnego
Koalicji Obywatelskiej (19 marca 2021 r.,
druk sejmowy nr 1378) / 382
4. Założenia nowelizacji w ujęciu Ministerstwa Sprawiedliwości
(relacja prasowa z 18.03.2021, w tym założenia nowelizacji) / 389
5. Założenia projektu ustawy o sądach pokoju autorstwa Klubu
Parlamentarnego Koalicji Polskiej (2 lipca 2021 r., druk sejmowy
nr 1762) Uzasadnienie (wyciąg) / 392
6. Założenia projektu ustawy o sądach pokoju autorstwa zespołu
ds. sędziów pokoju przy Prezydencie RP (4 listopada 2021 r., druk
sejmowy nr 1760) / 400

**III. Seminarium naukowe w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości
dnia 18 września 2020 r. / 421**